

Josef Hausmann: Zaniklá úroveň rozhlasových vysílání

- CZ24 News | 29. května 2020

ČESKO: Při poslechu tzv. muziky produkované dnešními pseudocelebritami a „hvězdami“ (od nichž nezapískám jedinou písničku, zatímco od každého zpěváka z před třiceti lety jsem jich znal desítky), jsem si vzpomněl na výrok někdejšího hudebního redaktora Čs. rozhlasu Karla Krautgartnera: „Hodlám kultivovat hudební vkus posluchačstva tím, že občas do vysílání zařadím i náročnější jazzovou skladbu.“

Do pozice hudebního redaktora byl záměrně rozhodujícími úředníky vybrán kvůli svým hudebním kvalitám a vysoké úrovni vlastních muzikálních produkcí. Logicky to bylo hlavní kritérium výběru kandidátů na tuto pozici. Posluchači se potom oprávněně těšili na vysílání. Věděli, že po přetrpění pár žvástů o vedoucí úloze KSČ uslyší jazzové velikány, Ježka, Šlitra i Gerschwina, školáci ráno před odchodem do školy zaslechli jména jako Beethoven či Rachmaninov. Kvalita (samozřejmě ta ideologicky nedráždivá, ale i té bylo dost) neměla překážky.

Maně si vzpomínám na líčení Petra Nováka o tom, jak se v jedné pražské hospodě večer u piva sešel s textařem Plickou, ukázal mu noty k nové písni, dali ji dohromady, druhý den nahráli ve Studiu A, a večer se již „Já budu chodit po špičkách“ vysílalo. Vinylovou desku s dalšími skladbami pak Loděnická gramodesková továrna dodala na trh do týdne... Jasná kvalita měla zelenou všude, i když se na režim nadávalo – včetně mě.

Jazzové čtvrtky v kavárně Vltava začaly už v r. 1956, v r. 1959 dostalo prostory na Václavském náměstí divadlo Semafor. Vyhnal je odsud až polistopadový režim, který ostatně vyhnal z kultury většinu kvality, samozřejmě včetně rozhlasu. Zde museli neslavně ukončit své působení i takoví hudební velikáni a znalci, jako Jan Spálený či Jiří Černý, jazzový orchestr Čs. rozhlasu byl rozmetán a přetvořen v příležitostné hráče, podobný osud postihl i Symfonický orchestr Čs. rozhlasu.

Další nesmrtelná tělesa jako orchestr Karla Vlacha či orchestr Gustava Broma živoří a dnešní hudební redaktoři velmi důsledně drží jejich nahrávky hluboko pod nánosem nevkusu, kterým o to ochotněji vysílání zaplevelují. Kvůli tomu tam asi byli vybráni. Proč nebyli vybráni na místa dříve zastávaná velmistrem jazzmanů K. Krautgartnerem, hudebními skladateli Václavem Trojanem, Zdeňkem Petrem (autorem Matuškovy Kristínky), Daliborem Baslerem (psal pro M. Kubišovou), Janem Spáleným (nesmrtelné ASPM), Jiřím Černým (mj. Houpačka) a dalších jejich důstojní nástupci? No protože by kultivovali mezi lidem vkus. A to se dnes nehodí. Bulvární žvanilové, kteří nám místo Duke Ellingtona naservírují Annu K., mají v dnešních výběrových řízeních jediné šanci.

Že snad nebudu velebit staré bolševické výběrové komise? Je mi to trapné, ale budu. Že si mohu poslouchat Armstronga na internetových rádiích? Ty mě ale nehrají v autě a navíc – proč by měl vkus zalézat do internetového podzemí? Proč je tam úmyslně tlačén? Qui bono?

Proč dnešní redaktor vybere z desítek úžasných nahrávek Ježkova „Vítr vane pouští“ tu nejsprasnější, kterou hraje Lucie na tři akordy a ostatních devatenáct akordů vynechá, protože je asi nezná?

Předlistopadové mluvené slovo je pak úplnou kapitolou samou pro sebe. Nazývá se dnes Zlatým fondem Čs. rozhlasu. Ukřívá poklady jako Večerníčky čtené Vlastimilem Brodským, rozhlasové hry a čtení na pokračování v podání umělců velikosti K. Högera, L. Lipského a velké řady dalších lidí

nezpochybnitelné kvality. Tomu odpovídal i obsah čtených textů. Tam, kde dnes si osobují značku kvality přitloustlé historky čtené a vybírané Halinou Pavlowskou, se skvěly pořady takových redaktorů, jako byli básníci a spisovatelé první velikosti – Jaroslav Seifert, František Kožík či Zdeněk Jirotka.

Moderátoři pak samozřejmě ovládali češtinu – na rozdíl od těch dnešních, vlezlých, familerních a samozřejmě nespisovných.

Celou tuto úvahu píšu proto, že bych se chtěl dopátrat toho, proč – jde úroveň všech kulturních statků od deseti k pěti. Není vůbec divu, že pět z deseti dnešní maturantů neví, co je to logaritmus, jaký je rozdíl mezi Václavem Svatým a Václavem I. a kde *sunt leones*. Bojím se, že za pár let bude to kulturně prázdné území všude okolo.

Kdo to ví, ať mi napíše. Josef. Hausmann zavináč volny.cz

autor je spisovatel, bojovník proti feminismu a bývalý kandidát do Senátu za Národní demokracii